

ВІДГУК

народної артистки України,

завідувачки кафедри академічного співу

Львівської національної музичної академії ім. М. В. Лисенка

МАМЧУР СВІТЛАНИ АНАТОЛІЇВНИ

та кандидата мистецтвознавства,

доцента кафедри хорового та оперно-симфонічного диригування

Львівської національної музичної академії ім. М. В. Лисенка

КУРИЛЯК ІРИНИ ІГОРІВНИ

на творчий мистецький проєкт

аспіранта творчої аспірантури кафедри «Академічного співу»

Львівської національної музичної академії ім. М. В. Лисенка

ВИННИКА СВЯТОСЛАВА ЙОСИФОВИЧА

«МУЗИЧНО-ПОЕТИЧНИЙ СВІТ КАМЕРНО-ВОКАЛЬНИХ ЦИКЛІВ

ГУСТАВА МАЛЕРА ТА ГУГО ВОЛЬФА ДЛЯ БАРИТОНА»

поданий до захисту на здобуття ступеня доктора мистецтва за спеціальністю

025 «Музичне мистецтво»

Актуальність теми творчого мистецького проєкту та обґрунтованість його положень. Музичне мистецтво порубіжжя XIX – XX століть, періоду так званого fin-de-siecle характеризується яскраво вираженим естетизмом, що простежується у стильових процесах, які використовувалися в австро-німецькій музичній культурі зазначеного періоду, який має багато термінологічних визначень: поствагнерівський (Nach-Wagnerisch), неоромантичний (Neuromantik), постромантичний (Nachromantik), пізньоромантичний (Spatromantik), модерн (Modern) та сецесія (Secession). «Яскравими представниками розвитку пісенного жанру на зламі століть були Густав Малер і Гуго Вольф, які збагатили тезаурус традиційної австро-німецької Lied новими музичними засобами, тим самим поглиблюючи трактування змісту поетичних текстів, до яких вони зверталися» (с. 10), як зазначає автор мистецького проєкту Святослав Винник.

Тема наукового творчо-мистецького проекту ґрунтується на актуальних для камерно-вокального мистецтва наративах та спрямована на вивчення творів австрійських композиторів, що написані для баритона. Адже пісенні здобутки композиторів Г. Малера та Г. Вольфа – це, без сумніву, багатовимірний простір, який явно недостатньо представлений у просторі концертного виконання України. Саме вибраний ракурс аналізованого мистецького проекту яскраво презентує музично-поетичний світ камерно-вокальних циклів цих композиторів, чим і зумовлена актуальність даної роботи.

Автор зазначив мету дослідження – «дослідити і впровадити до практики українського вокального виконавства пісні та камерно-вокальні цикли Г. Малера та Г. Вольфа, написані для баритонного голосу» (с. 11). Мета і всі поставлені завдання послідовно реалізовані та розв'язані в процесі поглибленого вивчення камерно-вокальних творів зазначених композиторів та контексту їх виникнення.

Наукове обґрунтування творчо-мистецького проекту має чітку та логічну структуру, складається із вступу, двох розділів із підрозділами, висновків, великого корпусу використаних джерел та нотних прикладів.

У першому розділі – «Музично-поетичний світ камерно-вокальних циклів Г. Малера для баритона» – Святослав Винник аналізує музично-естетичні погляди Г. Малера в контексті «*fin de siècle*», що формувалися під впливом філософських праць Й. В. Гете, якого він глибоко шанував як мислителя, також Арістотеля, Р. Г. Лотце, Г. Т. Фехнера, А. Шопенгауера та Ф. Ніцше. Музично-естетичні погляди Г. Малера формувалися також під впливом композиторів-сучасників – Г. Вольфа Р. Кржижановського, Е.Крженека, Ф. Льове, Й. Фьорстера та ін. Автор зазначає «у своїй камерно-вокальній творчості Малер є композитор-романтик, який у власній композиторській еволюції поєднав романтичні та класичні риси, підпорядкував свою вокальну лірику впливові симфонічних форм, що стали панівними в його творчості» (с. 78). Звідси простежується характерна риса стилю композитора – симфонічний розвиток пісні, до якої він звертався у ранній період своєї творчості («Чотирнадцять пісень і романсів [з юних років]», «П'ять пісень», «Пісні мандрівного підмайстра») та зрілий («Пісні про померлих дітей»).

У другому розділі здобувач розглядає та аналізує «Музичну поетику камерно-вокальних циклів Г. Вольфа для баритона», загострюючи нашу увагу на тому, що «Його пісні – це стиснені до мініатюрних рамок німецького ліричного вірша масштабні музичні драми, що стали джерелом нової виразової сили його пісенних форм» (с. 80), і мають унікальну властивість тісного взаємозв'язку між музикою, мовою та поезією.

У роботі зазначається, що Г. Вольф був першим композитором, який ввів до австро-німецької традиційної Lied пародійно-комічний елемент, створивши жанр сатиричної пісні та комічної пісні-сценки.

Великий вплив на формування та розвиток вокальної музики Г. Вольфа мала оперна творчість та філософські погляди Р. Вагнера. Варто відзначити, що «особливою рисою вокальних збірок Вольфа є міні-циклічність, заснована на принципі об'єднання пісень у тематичні групи, де композитор зберігає послідовність розташування текстів, укладених поетами. Музична мова і стилістика пісень Вольфа ґрунтується на традиціях композиторів-романтиків, зокрема, Ф. Шуберта, Р. Шумана, Ф. Ліста, Р. Вагнера» (с. 130).

Святослав Винник активно презентував величезну камерно-вокальну спадщину Густава Малера та Гуго Вольфа у своїй інтенсивній концертній діяльності, знайшовши власні підходи до інтерпретаційних втілень поетичних образів творчості австро-німецьких композиторів зламу століть.

Варто відзначити, що виконавська естетика камерно-вокальних творів Г. Малера та Г. Вольфа досить складна та вимагає від інтерпретатора не тільки втілення всіх авторських вимог та вказівок у нотних матеріалах, а й зануритися у глибинну семантику музичного та поетичних текстів, що майстерно та професійно доніс до слухача С. Винник. Тому вибір тематики творчого мистецького проекту здобувача тісно пов'язаний із його виконавськими пріоритетами. Вважаємо, що виконавська інтерпретація камерно-вокальних циклів Г. Малера та Г. Вольфа для баритона є вагомим внеском у розвиток вокального мистецтва та відкриває нові перспективні лакуни пошуку нових виконавських можливостей.

Відповідність публікацій та мистецьких апробацій темі творчого мистецького проєкту. Матеріали наукового обґрунтування творчого мистецького проєкту були апробовані здобувачем, починаючи від 2021 року, на семи науково-практичних всеукраїнських та міжнародних конференціях із публікуванням тез. Основні положення праці також знайшли висвітлення у двох наукових статтях – українській та зарубіжній, опублікованих у наукових періодичних виданнях, що затвердженні МОН України та Республіки Молдова як фахові часописи з музичного мистецтва. Основні положення наукового обґрунтування творчо-мистецького проєкту набули практичної апробації у чотирьох сольних концертних виступах.

Рівень виконання творчого мистецького проєкту. За темою творчого мистецького проєкту презентовано чотири концерти на здобуття освітньо-творчого ступеня доктора мистецтв Святославом Йосифовичем Винником. Вибір тематики творчо-мистецького проєкту автора тісно пов'язаний із його виконавськими пріоритетами, зумовлюється актуальністю порушених проблем. Вважаємо, що виконавська інтерпретація камерно-вокальних творів Г. Малера та Г. Вольфа, С. Винником є вагомим внеском у розвиток вокального мистецтва та відкриває цікаві вектори пошуку нових виконавських можливостей.

Висновки наукового обґрунтування мистецького проєкту, до яких дійшов Святослав Винник, цілком відображають основні положення роботи. Заявлені здобувачем аспекти дослідження розкриті аргументовано і дають повне уявлення про високий рівень професійної науково-творчої підготовки автора праці. Зауважень до творчого мистецького проєкту у автора опонентського відгуку немає.

Однак, хотілося б звернути увагу на певні дискусійні моменти, а саме:

1. Що спонукало Вас взятися за вивчення й популяризацію камерно-вокальної творчості Г. Малера та Г. Вольфа для баритона?
2. З якими виконавськими труднощами стикається вокаліст-виконавець при інтерпретуванні камерних творів Г. Малера та Г. Вольфа?
3. Чи доводилось Вам аналізувати камерно-вокальні твори цих композиторів, написаних для жіночих голосів?

Дані запитання не применшують вагомості наукових та виконавських досягнень С. Винника, навпаки, підкреслюють глибину підходу здобувача до інтерпретування вокальних циклів як з музикознавчої, так і з виконавської позиції.

Усе зазначене дозволяє зробити висновок, що творча та науково-дослідницька складові запропонованого С. Винником мистецького проекту «Музично-поетичний світ камерно-вокальних циклів Густава Малера та Гуго Вольфа для баритона» виконані на високому професійному рівні, відповідають вимогам МОН України щодо кваліфікаційного рівня доктора мистецтв, а здобувач Святослав Йосифович Винник заслуговує на присудження ступеня доктора мистецтв за спеціальністю 025 – «Музичне мистецтво».

Народна артистка України,
завідувачка кафедри академічного співу
Львівської національної музичної академії ім. М. В. Лисенка
МАМЧУР С.А.

Кандидат мистецтвознавства,
доцент кафедри хорового
та оперно-симфонічного диригування
Львівської національної музичної академії ім. М. В. Лисенка
КУРИЛЯК І.І.

